

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19.
Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.

A „Kitartás” egyesület alapszabályait a nmélt. m. kir. belügyminiszterium 49.452 902. szám alatt hagyta jóvá.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Egyesületi ügyek.

Az egyesületi alapszabályoknak szükségessé vált módosítását a múlt hónapban megtartott közgyűlés egyhangulag elfogadta. Hogy mi indította az egyesület vezetőségét a módosításra, arról tagjainkat már felvilágosítottuk, ez alkalommal csak arra szorítkozunk, hogy a módosított alapszabályoknak egyes pontjait megmagyarázzuk, melyeknek értelmét tagjaink egy része félreértette.

A módosításoknak első célja az volt, hogy a tagoknak jogai kellő arányba hozassanak a köteleességekkel. Itt mindenekelőtt szem előtt tartottuk, hogy a szerzett jogok teljes érvényben maradjanak, vagyis senkit ne érintsen jogaiban a módosítás, de lehetőleg mindenki nyerjen új jogokat a már meglévőkhöz.

Ebből kiindulva a nők halála esetén fizetendő összeget felemeltük és ezentul minden tag tekintet nélkül arra, hogy melyik csoportba tartozik megkapja az egész 400 koronát, nem mint eddig a felét vagy egy negyedét. A már meglévő tagokra nézve ez a pont semmi megszorítást nem szenved és a jóváhagyás napjától érvényes.

Az alapszabályokban foglalt megszorítás csak azoknak a tagoknak szól, a kik most lépnek be, tehát mint új tagok szerepelnek.

Ugyanez irányadó a végkielégítési összegekre is. Az egyesületnek minden tagja jogosított az egész ott kitüntetett összegekre, míg az alapszabályoknak azon pontja, mely a végkielégítési összegnek rokkantság esetén való kifizetését rendeli, minden tagra kivétel nélkül az öt évi határidőt kötelezővé teszi. Ez egy új kedvezmény, melyet azért vettünk fel alapszabályainkba, mert tagjaink egy részének keresete nagyon is összefügg egészségi állapotukkal, tehát gondoskodni kellett arról, hogy keresetképtelenség esetére a tagdíjak nem fizetése végett ne vesztse el senki tagsági jogát, illetve

akkor nyerjen segítyt az egyesülettől, mikor a legnagyobb szüksége van arra. A nyugdíjazás magában véve nem állapítja meg a keresetképtelenséget, tehát nyugdíjazott egyén, más az alapszabályokban említett okok hiján a segélyre nem jogosult. Csakis a tényleg beállott munkaképtelenség esete adja tehát a jogot ezen szakasz szerinti végkielégítésre.

Az alapszabályoknak azon intézkedése, mely szerint 20 évi tagság után készpénzsegélyre jogosultak a tagok ugy értendő, hogy 20 évi tagság után minden tag jogosítva van a szabályokban meghatározott összegnek felvételére.

Az egyesület mostani tagjai azonban számíthatnak arra, hogy a jelenlegi tagsági idejük a beszámítás alkalmával tekintetbe fog jönni, illetve a Hitelszövetkezet utján, a mennyire a pénzügyi helyzet megengedi, fognak segítyt nyerni. Ez is egy olyan kedvezmény mely a régi alapszabályokban kötelező módon nem volt kimondva, hanem csakis egy kisebb meghatározatlan segélynek lehetősége helyezetett kilátásba kötelezettség nélkül.

A módosított alapszabályoknak többi pontjai nemcsak az eddigi összes jogokat biztosítják, hanem még azoknál is többet, mert eltörlik az eddigi időhöz kötöttséget és eltörlik mindazokat a levonásokat, melyek sok esetben nagyon súlyosan érintették az elhalt tag örököseit. Számokban kifejezve a tagok 300—400 koronával többet kapnak mint eddig, azonfelül pedig bizonyos esetekben a segély 1000 koronával emelkedik. Nagyon fontos az is, hogy a végkielégítési összeget a tag életében is élvezheti és mindezen kedvezményekért aránylag csekély összeget fizet.

Egyes tagoknak azon aggálya, hogy a nagyobb halálozás esetén fizetendő járulékok tulinagy terhet rónak egyesekre, alaptalan, mert a halálozási statisztika ennek ellent mond; de ellenkező esetben

sem emelkedik a fizetés 5 koronánál magasabbra havonként, a mi az élvezett kedvezményekkel arányban áll. Az új alapszabályokban gondoskodva van arról, hogy a tagok tulterhelése elkerültessek. Az új alapszabályoknak életbeléptetéséről a tagokat külön értesíteni fogjuk, valamint arról is, hogy akkor a fizetések miképen teljesítendők. Mindaddig az eddigi alapszabályok maradnak érvényben és a fizetések is az eddigi módon teljesítendők.

A tagoknak az egyes csoportokba való beosztása a régi alapszabályok határozmányai szerint történik, vagyis mindenki azon csoportnak a kedvezményeit élvezi, a melyikbe eddig tartozott. Kivételt fognak képezni azon alapító tagok, a kik csekélyebb korkülömbőség folytán nem lehettek teljes kedvezményezettek, mert ezeket, ha kívánják, az A) csoportba fogjuk beosztani, illetve a teljes kedvezmények élvezetébe helyezzük.

Azon tagok, a kiknek az A) csoport díjai magasak, a megfelelő alacsonyabb csoportba léphetnek, illetve lefelé minden tag azt a csoportot választhatja magának, a melyik neki legjobban megfelel. A tagoknak erre vonatkozó elhatározása az igazgatósággal levél utján közlendő. Az újonnan belépő tagok már az új alapszabályok értelmében vétetnek fel és reájuk csakis azok kötelezők.

Mindezeket előre bocsájtva láthatják tagjaink, hogy nemcsak eddigi jogaik érvényben maradtak, hanem azon felül új és értékes jogokat nyertek a módosított alapszabályok által, melyek alig járnak az eddigiéknél nagyobb megterheléssel. A tagokra csak azon egy köteleesség hárul, hogy egyesületünket saját körükben ismertessék és mindenki lehetőség szerint azt új tagokkal gyarapítsa, mert tagjaink szaporodásával a tagoknak nyújtott kedvezményeket is idővel ismét bővíteni lehet.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

Egyesületi tagjaink a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag halálesetre a Dordrecht életbiztosító társaságnál van biztosítva, mint a kezei közt levő és a társaság által kiadott kötvényben részletezve van. Ha a tag bármely okból baleset ellen már nem biztosítható, a baleset folytán beállott halál esetére is megkapja a kötvényben annak módozatai szerint biztosított összeget.

2. Minden tag 60 éves koráig a „Providentia” általános biztosító társaságnál ezen társasággal kötött szerződés értelmében és a társaság általános biztosítási feltételeinek keretében baleset ellen van biztosítva még pedig:

a) baleset folytán bekövetkező halál esetén 1000 illetve 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges állandó munkaképtelenség esetére a tag 1000, illetve 2000 korona arányában meghatározott százaléki szerinti összeg erejéig.

Minden baleset, annak megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt a szerkesztőségnek okvetlen bejelentendő.

3. A tag belépésétől kezdve ugy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyésze által a készkiadások megtérítése ellenében képvisel-tetik.

4. Az egyesület közlönye minden tagnak belépésétől kezdve díjtalanul megküldetik.

5. A tagok kello biztosíték mellett a „Kártárs Takaré- és Hitelszövetkezet”-től kölcsönt vehetnek igénybe.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 10. sz. kimutatott segélyösszeg
K 178,500.-

Ujabb segélyek:

3406. Zs. Nagy János, B.-Ujváros, a tag halála után	500 K.
133. Erdős János, Taksony, a tag halála után	500 K.
3234. Csoma Ferencz, S.-A.-Ujhely, a tag halála után	500 K.

Balesetsegélyek:

Lapunk 10. sz. kimutatott segélyösszeg
K 43,287.93

Ujabb segélyek:

5194. Garami Miksa, Bpest, a tag halála után	2000 K.
2417. Szabó Antal, Bpest	1200 K.
4044. Csögér Miklós, Szepsi	400 K.

A mozdonyfűtők sérelmei.

A vasutasok gazdasági érdekeiknek fejlesztése céljából szövetségekbe tömörültek. Köztudomásu dolog, hogy ezek a szövetségek csak részben feleltek meg annak, amit tagjaik működésüktől vártak.

Ez alkalommal nem akarjuk fejtegetni az okokat, melyek lehetetlenné tették ezeknek a szövetségeknek, hogy valódi céljaiknak megfelelhessenek, hanem csak azt követeljük a szövetségek megalakulásából, hogy maguk a vasutasok is érezték a tömörülés szükségét jogos kívánságaiknak megvalósítása érdekében.

A vasuti szolgálat különfélesége az alkalmazottak minden szakmáját elkülönített szervezkedésre készítette, mert általános meggyőződés volt, hogy az egyes kategóriáknak sok esetben ellentétes ér-

dekei miatt csak így lehetséges érvényt szerezni azoknak a követelményeknek, melyek a gazdasági viszonyok változása folytán szinte életkérdéssé váltak.

A felsőbbség a vasutasok szervezkedését egy ideig nemcsak jó szemmel nézte, hanem még anyagilag is segítette, most azonban a meglévő szövetségeknek megszüntetésére törekszik, egyben minden a vasut kebelében alakuló egyesületnek ellene van, mely az illetők társadalmi helyzetének javításával foglalkozni akar.

Törvényeinkben biztosított egyesületi szabadság ellenére olyan álláspontra helyezkedik, hogy a vasutasoknak társadalmi szervezkedése eszentul lehetetlenné van téve. Midőn ezt tényként konstatáljuk, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy az egyesületi jog nem alkalmas mai formájában a társadalmi szervezkedés elősegítésére, még kevésbé valamely társadalmi szervezet megvédésére akkor, ha hatalmi kérdések merülnek fel. Ebből az okból a vasuti szövetségek sem alkalmasak a szolgálati viszonyból kifolyó jogok fejlesztésére, mert legtöbb esetben azt a látszatot keltik, mintha a szükséges fegyvellemmel ellentétben állanának.

Ezért nem alakulhatott meg a mozdonyfűtők szövetsége sem, de ha megalakult volna, akkor sem szolgálhatta volna azt a célt, a melyet magának kitűzött. Azzal pedig nincs segítve, hogy egyesületet alakíthatnak, mert épen azokkal a dolgokkal nem foglalkozhatnak, melyek miatt a szövetségre szükségük lett volna.

Ilyen egyesület megalakítása legfeljebb azoknak állhat érdekében, akik abból anyagi hasznot akarnak húzni, de nem a fűtőknek, akik semmiféle célt nem érhetnek vele.

Pedig a fűtőknek legutóbb felhozott kívánságai, melyeket a miniszter elé terjesztettek, nagyon is jogosultaknak látszanak és a felsőbbség rövid időn belül magától is rá fog jönni arra, hogy a szolgálat érdeke követeli a fűtők panaszainak orvoslását. Ezeket tehát felszinen kell tartani független sajtó útján, amire azonban a »Vontatás« legkevésbé alkalmas. A fűtők panaszai nagyon is jogosultak. Rátérve magára a fizetésrendezésre, szembeötlő sérelem történt, midőn az ujonnan alkalmazottak annak minden előnyében részesülnek azáltal, hogy a régi, kipróbált, hosszú szolgálati idővel rendelkezőkkel egyenlő elbánásban részesültek. A szolgálati időnek tekintetbe vétele a fizetési fokozatokba való besorozásnál még akkor is jogos követelés, ha az pénzügyi szempontból teherként jelentkezik. A vasutnak mindenestre kell fedezetet találni annak a szolgálati ágának kielégítésére, amelynek alkalmazottai annyira igénybe vannak véve, hogy pihenő időről alig lehet beszélni, mert köztudomásu dolog, hogy a fűtőknek nem akkor kez ödik a szolgálata, mikor felszáll a mozdonyra, hanem három órával előbb és a szolgálat vége sem az állomásra való megérkezés, mert a fehérvasak tisztítása és a szénfelrakás munkája is a fűtőt terheli. Összesen tehát körülbelül öt órát veszít a fűtő szabad idejéből, ami oly számottevő munkatöbblet, hogy felette szó nélkül elsiklani nem lehet. A fűtők elégedetlensége és a tul-

terhelés miatti panasza ezek után jogosult és nem számítható a teljesíthetlen kívánságok közé, hanem nagyon is megfontolandó és módot kell találni, hogy orvoslást nyerjen. Azt maguk a fűtők is belátják, hogy, személyszaporításról lévén szó, csak fokozatosan lehet javítani a helyzetet; de javítani okvetlen szükséges.

A fűtők létszáma ma sem felel meg a követelményeknek, mert egy-kettőnek megbetegedése is már a többiekre túlterheléssel jár; nem is szólva arról, hogy a szabadság igénybevétele mindenkor csak a többiek rovására esik, mert a vasut tartalékkal nem rendelkezik.

Ami a favágást illeti, az nem olyan munka, melyet a fűtők továbbra is nem teljesíthetnének, ha a fent említett időt rabló nehéz munkájuk elesnék.

A fűtőknek tehát igazuk van, ha helyzetük javítását szorgalmazzák, a felsőbbségnek a szolgálat érdeke szempontjából kötelessége módot keresni arra, hogy jogos kívánságok teljesítése elől az akadályok elháríttassanak.

A ruházatnak kérdése is mihamarább megoldást igényel. A négy évre kiadott szűr és egy nadrág semmi esetre sem mondható kielégítő ruházatnak.

A nadrág egy fél év alatt elhasználódik, a fűtőknek a fizetése pedig sokkal csekélyebb, minthogy olyan ruházatra is teljék belőle, mely csakis erre a szolgálatra alkalmas. Itt sokkal indokoltabb a megfelelő ruházatnak kiszolgáltatása, mint az altiszteknél, mert az a ruházat teljesen alkalmatlan a szolgálaton kívüli vi-seletre, miért is a fűtőknek mindenkor még olyan ruháról is kell gondoskodnia, melyben az utcán feltűnés nélkül végig mehet.

Érthetetlen azonban, hogy míg az aradi és kolozsvári üzletvezetőségek csizmát adnak a fűtőknek, addig sem a jobbpárti, sem pedig a balpárti üzletvezetőség ilyenekkel nem látja el fűtőit. Csizmára pedig okvetlen szükség van, mert a szénezen való járás és a bőr át-nedvesedése, majd ismét a kazán melege a lábballal a legrövidebb idő alatt tönkreteszti, tehát oly kiadást okoz a fűtőknek, mely nem áll arányban keresetével. Az erre vonatkozó kérelem is annyira méltányos, hogy előle kitérni nem lehet.

Az igaz, hogy a fűtők kívánságainak teljesítése pénzbe kerül, de ez esetben a takarékoskodás a szolgálat teljesítésének rovására történik és bárhol indokoltabb, mint annál a testületnél, mely oly fontos hivatást teljesít nagyon szerénynek mondható fizetésért.

Ez utóbbi okból érthetetlennek tartjuk, hogy a fűtők önző érdekeknek felülve még mindig nem mondtak le arról az egyesületi komédiáról, melyet velük eljátszatni akarnak. Annak semmi célja nem lehet, hogy csekély keresetükből olyan intézményt akarjanak létesíteni, mely néhány embernek biztosít ugyan mellékkeresetet, de nekik sem társadalmi, sem pedig anyagi előnyöket nem tud nyújtani, és még kevésbé nehéz szolgálati viszonyaikon segíteni.

A fűtőknek nem 50 koronás segélyekre van szükségük, hanem olyan szervezetre, mely különleges helyzetüket figyelemmel kísérve, szakszerűen foglalkozik mindazon kívánalmakkal, melyek, ha nem is szüntethetők meg teljesen, de felszinen tartva, a felsőbbség figyelmét

nem kerülhetik el és ily módon fokozatos kielégítést nyernek.

Ez a fűtőknek érdeke, míg a többi anyagi szükségleteket egy jól szervezett egyesület mindig elláthatja.

A vasuti munkások országos szövetsége.

A vasuti munkások országos szövetségének működését a miniszter felfüggesztette.

A rendelet szerinti szövege a következő:

Kereskedelmiügyi 86298/III. 908. szám.
m. kir. miniszter.

A vasuti Munkások Országos Szövetségének.

A szövetség központi vezetőségének folyó évi szeptember hó 6-án kelt és a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséghez intézett, e hatóság által előterjesztett jelentéséből, valamint a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőségnek folyó évi október hó 6-án 37. eln. szám alatt kelt felterjesztéséből megütközéssel vettem tudomást arról, hogy a szövetség folyó évi augusztus hó 15-én 69.115. szám alatt nevezett felügyeleti hatósághoz a szövetségmegfelelő utasítása végett intézett rendeletben foglalt több rendbeli fontos rendelkezéseknek eleget nem tett, különösen pedig megtagadta a szövetség tagjait magában foglaló névsor felterjesztését s a díjazott alkalmazottakat a szövetség működésébe továbbra is az eddigi módon kívánja bevonni.

A szövetség tagjai névsorának bemutatásához ragaszkodnom kell, a kormányfelügyeleti és ellenőrzési jog hatékony gyakorolhatása szempontjából egyrészt, hogy a felügyelettel megbízott hatóság által megállapítható legyen, vajjon a szövetség vezetéseben és működésében csakis az alapszabályok által arra jogosítottak vesznek-e részt, másfelől a szövetség helyes tagdíj, pénz- és vagyonkezelésének ellenőrizhetése végett, hogy ekként megállapítható legyen, vajjon a szövetségi tagok vagyoni érdekei kellőképpen biztosítva vannak-e?

Ragaszkodnom kell továbbá azon intézkedésem végrehajtásához is, hogy a díjazott alkalmazottak a szövetség működésében abban a keretben vegyenek részt, amelyet az alapszabályok vonatkozó rendelkezése számukra kijelölnek. Minthogy pedig ezen alkalmazottak a szövetség tényleges vezetéseben és működésében részt vettek, amit különben a szövetség ügyeinek intézői nem is tagadtak, azzal az ürügyvel indokolván azt, hogy a vezetőség megválasztott tagjai a vidéki helycsoportokkal való érintkezésre szabadságot nem kapnak, az eddig fennálló állapotot az alapszabályokba ütközőknek kellett tekintenem, annál is inkább, mert a dolog természeténél fogva a szövetség ügyeinek irányításában és ellátásában csak olyanok vehetnek részt, akik magának a szövetségnek teljes jogu tagjai. Egyébként az alapszabályok 17. §-ának első bekezdése világosan kimondja, hogy a szövetség ügyeit a központi vezetőség intézi s folytatólag megállapítja, hogy kikből áll a vezetőség. Az ott felsoroltak között a díjazott alkalmazottak nem szerepelvén, amint nem is szerepelhetnek, azoknak a szövetség ügyeinek vezetőségéből föltétlenül kizárva kell lenniök.

Minthogy pedig a szövetség idézett rendeletem most említett és egyéb rendelkezéseinek nemcsak, hogy nem tett eleget, hanem azok végrehajtását a kormányhatósági intézkedésekkel szemben meg nem tűrhető hangon bírálva, egyenesen megtagadta, sőt a személyzet között ezen megengedhetetlen hangú felterjesztését igazató tendenciával a legszélesebb körben még terjesztette is, ezenkívül ezt idegen nyelvekre lefordítva, még külföldön is terjesztette, ezzel is tanúsítván figyelmet nem ismerő magatartást; minthogy végül a vezetőség ezen megengedhetetlen magatartását a folyó évi október hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlés is helybenhagyta, amit a vasuti szolgálatban föltétlenül szükséges szigorú fegyelmet szempontjából megütközhetőnek nem tartok; ennél fogva utalással a szövetség alapszabályainak 23. és 24. §-aira, a szövetség működését ezennel felfüggesztem, értesítvén a szövetséget arról is, hogy

a vizsgálatot a szövetség ellen egyidejűleg elrendeltem és ennek foganatosítással a kormányfelügyeleti és ellenőrzési jogot gyakorló hatóságot, a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséget bízom meg.

Működése felfüggesztésének tartama alatt a szövetség semmiféle tevékenységet ki nem fejtethet.
Budapest, 1908. október hó 14.

A miniszter helyett:

Szterényi.

A rendelet kiadásának joga kétségen felül áll; annak engedelmeskedni állampolgári kötelesség, amire ugy magánosok, mint testületek kényszer útján is kötelezhetőek.

Feltűnő jelenségnek mondható tehát, hogy a munkások szövetségének vezetősége miért nem engedelmeskedett felettes hatóságának és miért épen közgyűlési határozattal tagadta meg az engedelmisséget. Megtagadta pedig egy olyan pontnál, amelyik sokkal lényegtelenebbnek látszik, mint mindazon pontok egyenként is, amelyeket minden nehézség nélkül teljesített.

A miniszter a szövetség tagjainak névsorát követelte. Betekintési jogánál fogva ez a névsor amugy is rendelkezésére áll, mert a szövetség vagyonának ellenőrzése, illetve a befolyt összegek számszerű helyességének megállapítása csakis ezen alapon lehetséges. Ez okból tehát a névsornak kiadása szükségtelennek látszik. Hatalmi szempontból sem okadatolt, mert hisz köztudomású dolog az, hogy névsor szerint is kik a tagjai a munkásszövetségnek.

Mindezt a munkásszövetség vezetősége is tudja, de a tagok is tudják és senki sem csinál belőle titkot, hacsak nem egyes hivatalnokok, akik czelszerűségi szempontból nem akarják tudatni felsőbbeségükkel tagságukat.

A megtagadásnak az sem az oka, amint a közgyűlésnek egy-két szónoka hangoztatta, hogy a névsor kiadása esetén a tagok üldözésnek lennének kitéve; mert — amint fentebb már láttuk — a tagság köztudomású és épen ez okból a közgyűlés egy részének a névsor kiadása mellett való megnyilatkozása a helyes álláspontot látszott képviselni.

Tehát sem a tagság nyilvánvalóvá tétele, sem pedig a szövetségi vagyon rendellenes kezelésének megállapíthatásától való félelem az, ami a tagnévsor kiadását ellenezte, hanem egyedül a jogtalanságot feltételező azon elkeseredés, mely ilyenkor egyéni okokból konokul ellenszegül annak a hatalomnak, mely hivatva van felette jogokat gyakorolni.

Ha már most végig nézzük az ütköző pontokat, melyek a jelenlegi áldatlan helyzetet megteremtették, akkor azt kell mondanunk, hogy a munkásszövetségnek esetleges feloszlata sem hatalmi, sem pedig szociális szempontból nem volna indokolva. Az egyesülési jognak megsértését látnok benne; de a legegyszerűbb felfogás mellett sem találunk meg azt az okot, mely erre a lépésre jogosultságot adna. Nem lehet napirendre térni olyan jogsérelem felett, mely habár most csak egy testületet érint, de mindnyájunk alapjogán rést üt és precedensül szolgálhat.

Nagyon izlésteleneknek tartjuk azokat a káröröm- és sajnálkozással vegyes nekrológokat már most egy jogsérelem folytán esetleg bekövetkező kimulás felett, melyekből a gyűlöletnek visszatartó hangja kihallik.

Ma a népszerűtlen munkásszövetség fekszik előttünk aldozatként, holnap bármelyik más, akik nevettek a kellemetlen szomszéd kimulásán.

A munkásszövetségnek mindenesetre változtatni kell harczmodorán, ki kell küszöbölni belőle mindazt, aminek személyi éle van; mert

személyek támadásával jogokat megóvni vagy kivívni nem lehet, amint hogy személyek nem szüntethetnek meg jogokat. Ha sértenek jogokat, az ideig-óráig keserűséget okozhat ugyan, de a sértett jogrendet előbb-utóbb mindig helyreállítja a köztudatban rejlő általános igazságérzet, akárcsak az erőszakkal elmozdított delejtű, annál nagyobb erővel billen helyére, mennél erősebb volt az elhajlási kényszer.

Az is kétségtelen, hogy a személyi hajszák meghonosítása sokszor helyet enged a dologtalan nagyszájuságnak, mely a testülethez tartozandósága révén jogosultnak érzi magát személyi bosszujának kielégítésére a közérdek czime alatt. Ez pedig semmiféle sajtónak nem lehet hivatása, mert a sajtó csak elveknél, de személyeknek szolgálatában soha nem állhat.

Hogy a munkásszövetség sajtója mégis egy ideig ezt az irányt folytatta, csak azzal magyarázható, hogy tagjain a felsőbbbség tudta nélkül tulgyakori sérelem esett és ezzel akarta a felsőbbbség figyelmét azokra terelni, akik jogtalan cselekedeteikkel nemcsak egyeseknek érdekeit, de közvetve a közérdeket is sértették.

Magának a felsőbbbségnek támadása azonban komolyabb elbírálás alá esik és a szolgálati viszonyból kifolyó jogok és kötelességek szempontjából nem helyesítható. Nem helyesítható pedig azért, mert az alkalmazásra való jog sehol nem létezik és nem létezik az alkalmazásból maradó kényszere sem. Az alkalmazásból kitolódó jogokat pedig törvény erejével bíró szabályok határozzák meg a hozzájuk fűzött kötelességekkel együtt. Itt tehát csak szubjektív kérdések merülhetnek fel, melyek idővel a változott életviszonyok folytán elvi kérdésekké nőhetik ki magukat. Ilyenek ma a munkaidő szabályozása, az elégtelenné vált fizetések rendezése stb.

Amíg ezek a követelmények csak egyeseknek az óhaját képezték, nem bírtak nagyobb jelentőséggel; de joggá váltak abban a pillanatban, midőn egyes osztályoknak létfeltételei hozzájuk lett kötvé.

A létért való harcznak jogosultságát nem lehet senkitől elvitatni. Minden embernek létezésénél fogva joga van az élethez, illetve a megélhetés anyagi feltételeihez. Mennél nehezebben jut hozzá, annál elkeseredettebb a küzdelem érte.

A vasuti munkásoknak tömörülése, szervezkedése és a mai társadalmi rend ellen irányuló harcza tisztán ebből a szempontból bírálandó. Ha fegyverei nem épen a legvalogatottabbak, azt legfeljebb szépségihában lehet mondani, de bűnül felróni nem szabad. Hibának mondható az, hogy a személyek elleni harcz sokkal több gyűlöletet teremt, mint amennyi eredményt érhet el és magának az intézménynek okoz károkat, amely hivatva volna a kérdéses követelések teljesítésére, tehát a teljesítés lehetőségének egy lényeges feltételét semmisíti meg vele.

Amint minden szervezet meg kívánja tagjaitól a fegyelmet, a vasutnak is feltétlen joga alkalmazottainak fegyelmettségét követelni, de magának az alkalmazottnak is legfőbb érdeke a tényleges állapotnak javítása, ha küzdelemében czélt akar elérni. Ezt kell szem előtt tartani a munkások szövetségének anélkül, hogy jogos követeléseiből egy hajszálnyt is engedne. Az elvi harcz jogosultsága elvitathatlan és abban a vasut minden alkalmazottja részt vehet anélkül, hogy a fegyelmet bármiképp is sértene.

A miniszter mint a munkásszövetség felügyeleti hatósága lényegében csak a fentebb

kifejtettek követeli a vezetőségtől, aminek elég is lett téve a tagnévsor kiadásának kivételével. Ennek a kívánságnak a megtagadása is csak a kényszer helytelen formájára, de nem más okokra vezethető vissza, amint az a közgyűlésen elhangzottakból kitűnik. Ennek a követelésnek helytelen voltát misem bizonyítja jobban mint az, hogy a felügyeleti hatóságnak jogában állván a névsor betekintése és átvizsgálása, arra szükség nem volt.

A munkásszövetség működésének felfüggesztése tehát hatalmi szempontból indokolt lehet ugyan, de jogi szempontból vitatható. A már több lapban elíratott felosztása azonban az eddigiek alapján lehetlenségnek látszik. Ez a könnyekben szülő ujjongás tehát nagyon korai.

A munkásszövetségnek már a vasut jól felfogott érdekében is fenn kell állania, viszont a munkásoknak arra kell törekedniök, hogy a megélhetésükért és a társadalmi jólétükért vívott harcban ne lépjk át azt a határt, melyen túl harcmódoruk minden jó érzésű ember előtt gyűlöletessé válhatik.

Torzalkodások.

A vasutasok foglalkozásuk szerint három nagy szövetségben tömörültek. Mindegyiknek az volna hivatása, hogy tagjainak érdekében munkálkodjék a nélkül, hogy a másik szövetség érdekkörét érintené. Sajnos, ez nem így történik. A vasutasok szomorúan tapasztalhatják, hogy a jelenleg fenálló szövetségek a legellenségesebb viszonyban állanak egymással. A szent korona szövetség hivatalos lapja örömmel ad kifejezést, hogy a munkások szövetségének működését a miniszter felfüggesztette, egyben az egyesületi jog megsértése felett is kellő óvatossággal kesereg, mert ősz önszerűleg érzi, hogy alkalomadtán az ő szövetsége is hasonló elbánásban részesülhet.

Mindenesetre izléstelen dolog más bajának örülni, még akkor is, ha az a más nem épen jóbarátaink közé tartozik, de leginkább akkor, midőn ugyanaz a veszedelem környékezi az összes szövetségeket, ha alapszabályszerűen ugyan, de nem bizonyos embereknek izlése szerint működnek.

A munkásokkal végezvén, neki megy a **Vonatkísérők Otthonának**, mert tagokat mérészel gyűjteni. Hogy sokat ne mondjunk, ehhez a »Vasutas Szövetség«-nek semmi köze. Nincs köze hozzá, hogy ez a testület mikép szerzi tagjait; nincs hivatva bírálatot gyakorolni a felett, betartja-e az »Otthon« vezetősége az alapszabályokat, vagy nem. Vagy tán azt akarja, hogy rendeletileg kötelezve legyen minden vasutas arra, hogy a szövetség tagja legyen? Akkor gyűlne még csak meg a baja a szent koronás szövetségnek. Hisz akkor minden vasutas kategória számára a megfelelő ígéretek külön raktárát kellene berendeznie.

Ha a vonatkísérők otthonának vezetősége szabályellenesen működik, akkor a felsőbbbség joga azt bírálat tárgyává tenni. A tagszerzés nemcsak kötelessége, hanem jól felfogott érdeke a testületnek és azt meg akkor sem hagyhatja abba, ha az egy másiknak kellemetlenné válik. Mindenestire nagy gyengeségre vall, hogy egy rég fenálló szövetség, saját érdekeit feltve, kénytelen egy alakulóban levő egyesület ellen tüzet okádni. Ha a vonatkísérők érdekei a nagy szövetségben megfelelő módon képviselve lettek volna, akkor azok nem szervezkedtek volna külön. Így azonban hiába való minden erőlködés, mely a szervezkedés ellen irányul; ellenkezőleg, még azok a vonatkísérők is ki fognak lépni a szövetségből, a kik jelenleg tagjai, mert a testület érdeke ezt tőlük megkívánja

A vasutasok országos hitelbankja, dacára minden erőlködésnek, nem halad előre. A nagy szövetség szempontjából megítelve a dolgot, azt kell tapasztalni, hogy épen a szövetség tagjai azok, a kik a bank létrehozatalának ellene vannak. A dolognak legérdekesebb része az, hogy egy ellencsoport alakult, a melyik szintén a szövetség keretein belül és szövet-

ségi tagok közreműködésével akar bankot létesíteni abból a czélból, hogy a tervezett hitelbank meg ne alakulhasson. Ebből a nyilvánosságra jutott tényből magából tanulságot lehet meríteni, mennyire komoly munkát végez a szövetség, de még inkább arra következtetni, hogy mily kevés tekintélye van a szövetség vezetőségének.

A bank ügyének komolyságát mindenestire nagyon kétes világitásba helyezi ez a harc, melynek egyéni hiúságon kívül más alapja nincs.

Azt lehetne mondani, hogy ma a nagy szövetség már nem is létezik, csak egymásra féltékenykedő sok apró szövetség, — mert minden kerület egyet képez, — melyek a központtal csak annyiban állanak összeköttetésben, hogy kénytelen-kelletlen a tagdíjaik oda befolyának, de közös, egyöntetű működéséről nem lehet beszélni.

A központot ugyanis az északi kerület úgy a hogy képviselné, ha a déli kerület minden intézkedését meg nem hiúsítaná, vagy terveit nem keresztezné. Ez ellen pedig a központ képtelen bármit is tenni, mert a kerületek tagjai csakis a kerületi vezetőség mellett foglalnak állást, a kiket egyéni érdek vezet. Apró torzalkodások, személyi támadások és kölcsönös bizalmatlanság megnyilvánulása a szövetség képviselőinek minden értekezlete és gyűlése, érdemleges munkáról azonban nem hallani semmit. A központi vezetőségnek tehetetlensége és a szervezet helytelensége oka annak a látható züllésnek, mely végeredményében a szövetség felosztását fogja maga után vonni. A déli kerületnek nem is kell nagyon erőlködni a szintén lehetetlen ellenbankkal és a többi képtelenségekkel, hogy tehetetlenné tegye a központi vezetőséget.

Ez saját magát le fogja járítani: de azok is, a kik most az aknamunkát névtelenül végzik, nagyon csalódní fognak, ha azt gondolják hogy ők ülnek az örökségbe. Mire a szövetség jelenlegi vezetősége elbukik, akkorra a szövetségi eszme oly gyűlöletessé válik, hogy nem fog akadni vasutas, a ki egy ilyen szövetség tagjává óhajtaná lenni

A **fűtők** sehogy sem akartak felülni Kertész urnak. Néhány vidéki képviselő tájékozatlanságból még csak megjelent a hirdetett gyűlésen, de a budapestiek már tudták hányadán vannak vele és elmaradtak. De elmaradt az elnök is, mert ő is megelégette Kertész urnak irányában tanusított jóindulatát. Azon pedig nem lehetett csodálkozni, hogy a pénztárnok és az ellenőrök nem jelentek meg. Az ugyan másutt gyanut keltene, ha egy pénztárnok nem jelenik meg a kellő időben, de itt kétségen felül állott a gyanúsítás látszata is, mert ennek az állásnak a pénz híján amugy sem volt értelme.

A gyűlésen jelenlevő kevés hívő is arra a meggyőződésre jutott, hogy nekik sem volt érdemes azért eljönni, hogy Kertész urnak a »Magyar Vasutas« elleni panaszát meghallgassa. Ez a lap igazán büntetlenül jutott a megrováshoz, mert mi voltunk a bűnösök. Mi mondtuk meg a fűtőknek, hogy Kertész ur otthonába ne menjenek, ha otthon akarják magukat érzeni.

Az igaz, hogy Kertész urat megélték, mert lelkes szavakkal bizonyította önzetlen munkásságát. Azt a 100 koronát, a mit havi fizeteskép megszavaztatott magának, tanuk vagyunk rá, hogy nem kapta meg és valószínű, hogy nem is fogja megkapni, tehát igazat beszélt.

Ezután már a jelenlevő tagok sem voltak nagyon kíváncsiak azokra a formásokra, melyek még hátra vannak, hogy az alap szabályok jóváhagyó záradékkal elláttassanak, mert maguk sem hiszik, hogy néhány hét múlva még szükségük lesz azokra az alapszabályokra.

A fűtők »teljesíthetetlen kívánságai« legutóljára maradtak. A miniszteri leíratot »kénytelen-kelletlen« tudomásul kellett venni a fűtőknek. Nem is vitakoztak felette, mert szgyelték, hogy az ő ügyvezetőjük ebbe beugratta őket.

Kedvük sem volt egy újabb memorandumot készíttetni, hanem azon törték a fejüket, hazamenet mikép lehetne szépszerével megszabadulniok Kertész urtól. Ezt itt csak azért mondjuk meg, hogy az ügyvezető urat ne érje váratlanul ez a kellemetlen meglepetés.

A fűtők pedig az eddigiekből azt a tanulságot meríthetik, hogy a vasut még a Kertész ur kedvéért sem teljesít olyan kívánságokat, melyeknek nincs jogosultságuk.

A nép fölvilágosítása a gümőkórról.

Az élet után legnagyobb kincsünk a jó egészség. A nemzet vagyonának pedig legbecesebb része és igazi alapja az egészséges munkabíró társadalom. Ezt a drága nemzeti vagyont fenyegető és romboló betegségek közt egy sincs, mely annyi pusztítást vinne végbe, mint a gümőkór.

Ha csak a kérdésnek rideg gazdasági oldalát tekintjük, a gümőkór jelentősége aggasztó nagyságban tárul elénk. *Korányi* Frigyes számítása szerint magában Budapesten a gümőkóros betegek száma körülbelül 17.500 ember, ebből: 16 és 50 életév között van 15.000 ember. Közülök szegénysorsu 14.000 ember. Már munkaképtelen 12.500 ember. Évi munkaértékesítés 7.500.000 korona. Legkevesebb ápolási költség 4.500.000 korona. A közvagyon egyenes károsodása Budapesten egy évben legalább 12.000.000 korona.

Összevetve a főváros lakosságát az egész ország lakosainak számával, maga ez a *gazdasági kár, a mit a gümőkór hazánkban okoz, évenként 280 millió koronára rug.* Nem is szólva arról a sok gyászról, családi csapásról, a mit ily elterjedt betegség és sürű halálozás majdnem minden családban okoz.

Okolicsányi-Kuthy Dezső dr. most megjelent nagyobbik művének 70. és 71. lapján két térkép van. Az egyik föltünteteti az összes heveny-fertőző betegségek okozta halandóság nagyságát Magyarországon, a másik a tüdővész okozta halálozás nagyságát mutatja. Kitűnik ebből, hogy *ez az egy betegség több emberáldozatot követel, mint a többi fertőző betegségek együttvéve.*

Gümőkórban 70—80 ezer honostársunk hal meg évenként. Ez naponként 200, vagyis *minden hetedik, nyolczadik perczen egy haláleset történik.* Méltán mondta *Roosevelt* a mult hónapban tartott washingtoni nemzetközi tuberkulózis-kongresszust üdvözlő üzenetében, hogy a gümőkór-ellenes mozgalom jelentőségét nem lehet túlbecsülni.

A gümőkór ellen való védekezésnek leghatékonyabb két eszköze a következő: Egyik a nép vagyoni helyzetének javítása, anyagi javainak gyarapítása; másik a fölvilágosítás, a nép ismereteinek a gyarapítása. Mert, hiába, a tüdővész a szegénység betegsége, még pedig úgy az anyagi, mint a szellemi szegénység.

A *Társadalmi Múzeum* nem végezhetett hasznosabb feladatot, mint a midőn e nagy *nép-betegség* ellen való védekezésnek a fölvilágosítás eszközeivel szolgálatába lépett. *Okolicsányi-Kuthy* Dezső egyetemi magántanárnak a *Társadalmi Múzeum* kiadásában megjelent könyveiből megtanuljuk azt, hogy az egyéni védekezésnek leghatékonyabb eszközei: a *tisztaság, friss levegő és a nappány; csupa olyan eszközök, melyek az anyagi javakban nem bővelkedő embernek is több-kevésbé rendelkezésre állanak. Mégis Magyarországon, mint a Kuthy-féle könyv 71-ik lapján foglalt térképből látják, az Alföldön van ez a betegség elterjedve, vagyis oly vidéken, a hol a védekezés eszközei oly bőségesen állanak a lakosság rendelkezésére és a hol a nép az anyagi jólétnek türethető fokán áll. Mi lehet tehát az oka annak, hogy éppen ezen a vidéken pusztít a gümőkór oly nagy mértékben? Csak az lehet az oka, hogy a nép zöme nem ismeri a betegség mivoltát, nem tudja, hol fenyegeti a fertőzés veszélye, miképpen óvakod-*

jék tőle, vagy miképp igyekezzék kigyógyulni belőle.

Okolicsányi-Kuthy Dezső főorvos most két könyvben, czímük: *A gümőkór és A gümőkór képeskönyve*, dolgozta föl népszerűen mindazt az ismeretet, a melyet a tudományos kutatás és a szociális védelmi törekvések a gümőkór kérdésében napjainkig, mint tudnivalót felderítették. Teljes utmutatója a két könyv a tuberkulózis ellen való védekezés dolgában mindenkinek a legmagasabb intelligenciától kezdve a nép egyszerű fiaig.

A nagyobbik mű anyagát a szerző négy előadásba sorozta: Az elsőben a gümőkór okozóját, a gümöbaccillust, ennek életföltételeit és az emberi szervezetre gyakorolt hatását ismerteti. A második előadásban a gümőkór elterjedését, örökíkenységét és az ember hajlamosságát ismerteti a könyv.

A harmadik előadás a fertőzés gyakoribb módjait ismerteti. A negyedik előadás a gümőkór ellen való védekezésről szól. A védekezésben résztvesznek a hatóságok, résztvesz a társadalom és részt kell vennie az egyénnek magának. A hatósági védekezés a köztisztaság gondozásában, helyes népelemezési és lakásügyi politikában, a műhelyek egészségügyi kötelező gondozásában, kötelező lakásfertőtlenítésben, tüdőbeteg-gondozó intézetek és sanatóriumok fölállításában áll. A társadalmi védekezés ugyanezeket a feladatokat szolgálja, a kötelező kereten túl.

Tanulságosan ismerteti a szerző az egyén feladatait a védekezés terén. Ezek a feladatok: a mértékletes élet, takarékoság, tisztaság; nem fölületes, köznap értelemben, hanem pedáns gondossággal fokozott és mint a szerző mondja, *kiáltó tisztaság*, a szabad levegő szeretete, a lakás, öltözködés, táplálkozás helyes elvei, testedzés és a beteggel való megfelelő bánás. Nagy súlyt helyez a szerző a betegek abbéli kitanítására, milyen legyen az ő helyes

viselkedésük maguk és embertársaik érdekében, egyrészt, hogy meggyógyulván, az üdvös igének buzgó hirdetői legyenek. Mert a kigyógyult intelligens tüdőbeteg leglelkesebb szószólójává válik a helyes életmódnak és a fertőzés ellen való védekezésnek.

A védekezés mindhárom tényezőjének, a hatóságnak, társadalomnak, és az egyénnek, egy közös tere van: a *fölvilágosítás*, az *ismeretterjesztés*. Ezt szolgálja a szóban lévő mű. A nagyobbik munka a gümőkór kérdésének közérthetően előadott, alapos és tudományos tárgya, mely minden állítást, minden tapasztalatot képben tesz szemléltetővé és így közelebb fér az olvasóhoz. Ezt a könyvet ugyanis 392 gondosan összeállított és szép kivitelű kép, köztük számos eredeti rajz és fölvetel élénkíti.

A kisebbik könyv *A gümőkór képeskönyve*, szól voltaképpen magához a néphez. A tudomány népszerűsítésének egészen új és szerintünk igen szerencsés módját kísérelte meg a szerző ebben a képeskönyvben alkalmazni. Tudniillik nem bocsátkozik sok szóval magyarázatokba, hanem a gümőkór ismeretére vonatkozó szemléltető képek sorozatát állítja az olvasó elé, minden kép alatt megmagyarázza annak a jelentőségét. Ily módon az elvontabb tudnivalókat, így a *bacillus-elméletet* is megvilágítja az olvasó számára. Az oktatásnak ez a módja a sok képpel azért is czélszerűnek látszik, mert az értelmiség alacsonyabb színvonalán álló olvasó is, fáradság nélkül forgathatja a könyvet, és a sok jó kép az olvasó képzeletére hatván, a mellé írt rövid magyarázattal világos ismeretekhez juttatja.

Mig tehát a két hasznos könyv elseje: *A gümőkór*, a népet *oktatók* segédkönyve s az intelligencia tájékoztatója, az utóbbi *A gümőkór képeskönyve*, a népnek magának válik közvetlenül tanítójárá. A *Társadalmi Múzeum* áldozatkészségéből a nagyobbik mű is olcsó, ára vá-

szonkötésben 4 korona, a kisebbik meg éppen igen csekély árért szereshető meg, fűzve 60 fillérért. Mindkettő megrendelhető a *Budapesti Hírlap* kiadóhivatalában is.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő formában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentul akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőkkel a szerkesztőséget megkeresni sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve felhasználni fogja.

Kartársi üdvözlettel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése czéljából felkérjük tagtársainkat, hogy mindenkor pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadóhivattal haladéktalanul közöljék.

Felkérjük mindazon tagtársainkat, akiknek egyesületi közlönyünk 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 teljes évfolyamai vagy egyes számai birtokukban vannak, hogy azokat, ha nélkülözhetik, ellenérték fejében hozzánk beküldeni sziveskedjenek.

Nyugtázás. Szabó Antal máv. kal. Budapest—Ferenczváros, tagtársunk a Kecskeméti árvaház-alap javára 20 (husz) koronát adományozott.

A kincs.

Irta: **Turtsányi Vilmos.**

A Derzs várba vezető út tövében összelátalkozott a két Kewe fiu. Vésztljósó tekintettel végig mérték egymást. A mögöttük farkasszemet néző szolgálhad is csak gazdáik intését várta, hogy mint a duló fergeteg egymásra rohanjon.

— Miért hoztat ide egész várnépedet, mintha nem is temetésre jönnél — kiáltá indulatosan az idősebb Aladár, mialatt tekintete öcsésének jól felfegyverzett kisérétéen végig futott.

— Ugyanazt kérdehetném tőled — felelte elszánt nyugodtsággal az ifjabb Béla.

— Ez a vár az én tulajdonom!

— Atyám nekem adta és meg is fogom tartani, — válaszolta Béla.

Erre a feleletre Aladár kardját kirántva villogó szemekkel öcsése elé ugratott.

— Béla nyugodtan szembe nézett vele.

— Még el sem temettük atyánkat — kezdé — már is azt akarod, hogy egy helyett kettő kerüljön a dohos sirbaltba? Ha annyira vagykozól a harcra, van hová mennünk, de ne gázoljunk egymás vérében. Vagy talán még nem vetted a király parancsát, mely a tatár ellen szólit a táborba?! A czivakodásra ráérünk még azután is, ha élünk.

Aladár szégyenkezve visszacsuszta kardját a hüvelybe és kezét nyújtott Bélának.

— Igazad van, temessük el atyánkat, azután pedig menjünk a táborba — mondá látszólag megnyugodva, habár egészen más tervvel jött.

A király hívásának eleget kell tennie, ne hogy ráüssék a gyávaság bélyegét, s ezért

szándékainak kivitelét is kénytelen volt jobb időkre halasztani. A bekövetkező zavaros idők czéljait még inkább elősegíthetik. Amugy sem éltek olyan időket, midőn valami nagy számon tartják az embereket, ha pedig végre komoly fordulatot venne ez az évek óta kisértő háboru, akkor talán öcsésétől is szépszerivel szabadulhatna.

Ezek a gondolatok foglalkoztatták, a mint a várba vezető uton szótlanul felfelé haladt testvérével

És a mint ők ketten békésen egymás mellé kerültek, csatlósaik is, mintha mi sem történt volna, összevegyülve utánuk indultak, nem is gondolva többé arra, hogy még néhány pillanat előtt harcra elszántan egymás szemébe néztek és csak a véletlennek köszönhették, hogy javarészüik nem ott hever a hegy tövében nehéz sebekkel borítva, halálnak szánva.

*

A Kewe család birtokai az északkeleti kárpátok lejtőjén terültek el. Évszázados erdőknek vadregényes koszoruja mintegy védvonalát képezte a lefelé huzódó szántóföldeknek, melyek mentén a jobbágyoknak nyomorult sárviskói csoportosultak. Itt-ott várszerűen meg erősített templom magaslott ki belőlük, melynek udvara a gyakori váratlan támadások ellen védelmet nyújtott az oda menekülő népnek.

Ezt a birtokot rohanó sebességű hegyi patak szelte ketté, vad haraggal neki iramodva a völgy végén kimagasló sziklafalnak, melyet évezredek előtt valami rettenetes erő dobhatott oda. A kemény kőzetet megtört hullámok két-

felé válva megkerülték a hegyet és széles medrekben a Tisza felé hömpölyögtek.

Midőn II. Endre atyjának örökébe lépett, elégedetlen hiveinek derüre-borura osztogatta az adomány-leveleket és még a mások tulajdonát képező birtokokat is elajándékozta. Ilyen uton jutott Kewe birtokának ez a része Derzs Tamás tulajdonába. A várjobbágyoktól támogatva jogtalan szerzeményének biztosítására arra a merede sziklafalra olyan várat épített, melyből nevetve nézhette Kewe erőlködéseit, ha netán kedve támadt volna őt háborgatni.

Kewe jó ideig nem is nézett feléje. Ez azonban nem azt jelentette, hogy belenyugodott a történetekbe.

A király a szent földre ment harcolni és az idegenből származott királynéira bizta a kormányzást. Ennek kegyencei annyira elkeserítették a kedélyeket, hogy a jogaikban lépten-nyomon sértett főurak bosszút forralva, a királynét meggyilkolták.

Az erre támadt általános zavar és fejtelenség Kewe Zoltánt is elhatározásra bírta.

Szándékának kivitelében annyira bizott, hogy meglévő birtokait Aladár és Béla fiai között felosztván, harczosaival azonnal utnak indult a sziklavár felé.

Derzs Tamás nem is álmodott még semmi veszedelemtől, mikor egy szép napon Kewe harczosait a szikla tövében megpillantotta. Nemsokára Kewe hírnöke is megjelent nála azzal, hogy takarodjék ki a várból, ha nem akarja, hogy kiperzseljék onnét.

Erre a barátságos üzenetre a büszke várur azzal felelt, hogy a hírnököt a vár falára kiakasztatá.

Tagtársunk f. é. aug. 27-én Felső-Gallán a tehervonat kezelése közben sajnálatos beleset következtében a mozdony alá bukott, a mely jobb karját összezúzta, úgy hogy a kórházban, a hová beszállították, karját el kellett távolítani. Miután a kórházból elbocsátott, 1200 korona balesetsegélyt utaltunk ki részére, a melyet október hó 6-án pénztárunknál fel is vett. Ez alkalommal az egyesület támogatásáért halás köszönetet mondva megemlékezésül és példaadásul a fenti adományt juttatta az árvák-nak, a melyet ezennel köszönettel nyugtáznak. Árvaházi alapunk ezzel 1033 K 84 f-re szaporodott.

A dunaparti pályaudvar kitelepítéséről. A főváros közgyűlése még a múlt év június havában felterjesztést intézett Kossuth Ferencz miniszterhez aziránt, hogy a Dunapart ferenczvárosi része szabaddá tétessék; illetőleg az állami dunaparti pályaudvar onnét mihamarább elhelyeztessék. A miniszter most válaszolt a felterjesztésre s leiratában kiemeli, hogy a pályaudvar nem egyedüli akadály a városrész fejlődésének, minthogy épen a pályaudvar közelsége miatt e terület az évek folyása alatt számos gyár, malom és egyéb iparteleppel népesült be. Itt van továbbá az Elevátor, a fővámház, a központi vásárcsarnok és a közraktárak, a melyeknek létfeltétele a pályaudvar közelsége. Így tehát nemcsak a pályaudvart, hanem ezeket a telepeket is ki kellene helyezni, a mi óriási pénzügyi horderővel bír. Ez a kihelyezés tehát fenntartatik arra az időre, a mikor az összes budapesti pályaudvarok kérdésének megoldásával kapcsolatosan Budapesten egy nagy kereskedelmi kikötő lesz építendő.

Selyemtenyésztésünk fejlődése. A szegszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőség kimutatása szerint ebben az évben 75.422 család 2300 községben foglalkozott selyemtenyésztéssel. A selyemtenyésztés a vele foglalkozóknak 3 millió 240.000 korona keresetet juttatott. Ebben az évben a tenyésztők száma 13.000-rel szaporodott. A selyemtenyésztés üzésével előállított kereset pedig 604.850 koro-

nával emelkedett, a mi leginkább abban a körülményben leli magyarázatát, hogy a selyemárak emelkedtek s a gubókat előnyösebben lehet beváltani. Öröndetes jelenség, hogy a lion selyemvilágörzén a magyar selymet jelzik állandóan a legnagyobb kurzuson.

Rudolf trónörökös szobra. 1908. október hó 12-én a budapesti városliget gyönyörű esemény színhelye volt. Boldog emlékezetű Rudolf királyi szobrát leplezte le a kegyeletes nemzet Ő Felsége a király jelenlétében. Az a boldog reménység, a melylyel valaha eltöltötte a nemzet szívét a királyfi, keserű fájdalommá változott, mikor a zászos végzet időelött kioltotta nemes életét. Emlékét szeretettel őrizte a nemzet, s az időben való távolodás csak növelte a rajongást, mely valaha fenséges személyét körülövezte. S im a szeretet csodát művelt, a királyfi megjelent. Mától fogva ott áll érczalakja a városliget százados fái alatt nemes egyszerűségében. A művész vadászruhában ábrázolta őt, hisz mindnyájan tudjuk, mily szeretettel üzte a vadászat nemes kedvtelését.

A szobor a Stefánia-ut közepső részén áll. A szobor eszméjét az Uránia tudományos egyesület kezdeményezte s a nemzet kegyeleti segítette diadalra.

Déli egy óraker érkezett Ő Felsége a leplezésre, a hol már a kormány, a főrendiház, képviselőház tagjai, számos előkelőség és nagy közönség várta. Kezével a király előtt érkezett Stefánia és Erzsébet főhercegnő. A Himnusz elénekzése után a király a következő gyönyörű szavakkal adott engedélyt a lepel felvonására:

— Szívem mélyéből mondok köszönetet a nemzetnek azért a kegyeletért és szeretetért, amelyet e szobor létesítése által Istenben nyugvó fiam iránt tanusított és a mely által újabb jelét adja annak, hogy jó és balsorsban velem együtt érez. Ama hő óhajtól áthatva, hogy ez az együttérzés a magyar szent korona viselője és a nemzet közt, úgy, mint a múltban, úgy a jövőben is Isten gazdag áldását hozza szeretett magyar királyságra, — megengedem, hogy e szoborról hulljon le a lepel.

A lepel felvonása után percekig nézte megindultan a király a szobrot, a mely igen

sikerült mű, azután bemutatták neki Ligeti Miklós szobrászt, a mű alkotóját, s Ő Felsége a király a himnusz hangjai mellett távozott. Ezután következett a szobor megkoszorúzása, majd pedig a közönség özlönlötte körül a gyönyörű alkotást.

A Kuria az automobil-balesetekről. A Kuria egy konkrét esetről kifolyólag kimondta, hogy az automobil tulajdonosa csak akkor szabadul a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a sérült hibája okozta a balesetet. Megokolásában a legfelsőbb bíróság kifejtette, hogy az automobilval való közlekedés által okozott káresetből kifolyóan az automobil tulajdonosát terhelő felelősség külön tételes törvény által szabályozva nem lévén, ez a felelősség az általános magánjogi elvek alapján bírálandó el. Ez elvek szerint az automobil-közlekedés folytán előállt következményekért a járómű tulajdonosa tartozik felelősséggel s így az ily veszedelmes járómű használata folytán bekövetkezett balesetnél ugyanaz a jogelv alkalmazandó, mint a veszélyes ipar üzemenél, vagyis a veszedelmes iparág üzője köteles bizonyítani, hogy a balesetet az ezt szenvedettnek saját hibája okozta.

A felfeszített feleség. Bestialis kegyetlenségről ad hír a »Pittsburg Chronicle«. William Mitchell pinczér állandó viszályban élt feleségével, akit egy év előtt vett el. A veszekedések napirenden voltak és a szomszédoknak gyakran kellett közbelépniök, hogy az asszonyt a férj dühétől megmentsék. A napokban ismét czivakodásra került a sor és mikor a férj végre dühös fenyegetések között eltávozott, a fiatal asszony szomszédnője előtt kifejezte abbéli félelmét, hogy a férje este visszatér és aligha gonosz tervei nincsenek vele. A fiatal asszony félelme alaposnak bizonyult, mert estére a férj visszatért és nemsokára megint ektelen lármá és sírás verte fel a ház csendjét. Mikor a sikoltások egyre sürűbben hangzottak, a szomszédok végre betörték a fiatal párhoz. Ott borzasztó látvány tárult eléjük. A brutális férj az asszony kezét a konyhaajtó hevederéhez szögezte, a keresztre feszítéshöz hasonló módon. Mikor a szomszédok berohantak, a férj az ablakon elmenekült. Az elájult asszonyt csak nagynehezen lehetett életre kelteni és átlukasztott

Abban az időben egy emberélet pusztulása oly mindennapos dolog volt, hogy azon nem igen botránkozott meg senki, kivált ha jobbágy volt az a szerencsétlen. Kewe is csak egyet mosolygott a kedélyes hiradásra, azután pedig hozzálatott munkájához.

A várbeliek nem igen tartottak tőle, hogy az ellenség fellépése veszedelmet hozhat rájuk. Ilyen apró veszekedésekből minduntalan kijutott nekik, mikor a sürűn ide-oda szökdős jobbágyok vagy szolgák felett a szomszédokkal nem tudtak megegyezni. De volt a várnak minden eshetőségre egy tikos kijárata is, mely a támadókat sokszor váratlan meglepetésekben részesítette.

A függélyes sziklafalon álló vár csak az egyik oldalról volt megközelíthető, nagyobb haderővel azonban onnét sem lehetett támadást intézni, mert a meredek talajt százados bozóttal benőtt erdő borította, melybe csak keskeny ut volt vágva a szükséges dolgok felszállítására.

Kewének nem is volt szándékában a szokásos módon támadni. Előkészületeiből azonban látszott, hogy hosszabb megszállásra rendezkedik be, mert a mig embereinek egy része a várórséget foglalkoztatta, a közel falvakból berendelt jobbágyok a vár felé kigyőző sávokat vágta az erdőbe és a nyert fát a tisztásokon úgy rakták össze, hogy azt a levegő jól átjárhatta.

Fegyveres népének másik részével éber figyelemmel portyáztatott a környéken, nehogy valami uton-módon a várbeliek segítséget kaphassanak, a mi azután őt hozhatná kényelmetlen helyzetbe. Az eleség gyűjtése is a portyázók feladata volt ezt pedig a környékbeli nép sanyalatta.

A várból ezalatt kíváncsian lesték a furesa előkészületeket, de a ki nem volt elég óvatos kíváncsiságának kielégítésében, azt a sürű bozóttal leselkedő nyilasok veszedelmes bizton-sággal a másvilágra küldözgették. Ezt végre Derzs maga is megsokalván, az örökön kívül senkit sem engedett a falakra, mert attól kellett tartania, hogy ily módon összes emberei egyenként elpusztulnak. Azt úgy is tudta, hogy ostrommal nem férhet hozzá az ellenség, a csel ellen pedig éberséggel védekezett. Arra azonban még sem gondolt, hogy mit forgatott fejében a ravasz Kewe.

Sötét, viharos éjjel volt, hogy a szél majd leszedte az örököt a falakról, midőn egyszerre minden oldalról kisebb nagyobb lángcsóvákat kapkodott a szél felfelé a fenyők ágai közé. Nem sok idő telt bele és az egész erdő egy lángtenger volt. A kivágott sávokban elhelyezett famaglyák kitűnően működtek, a meny-nyiben a tűz tovaterjedését elősegítették.

Most már megértette Derzs, hogy mit akar Kewe, de a pusztító elemmel szemben tehetetlen volt. Komoran bámult a terjedő tűzre, de mikor a vihar a tűzcsóvát már a vár udvarára dobálta, majd pedig a tetőkön is végigfutottak a lángnyelvecskék, meggyőződött róla, hogy nincs többé veszteni való ideje, ha nem akar az oda tudó füstbe embereivel együtt megfulladni, vagy beleégni a várba. Összehívta megmaradt harcosait, hogy meneküljön velük.

Nagynehezen elértek az úgynevezett csonka tornyot, melyből az alagut kivezetett a szabadba. Itt vette észre Derzs, hogy kis leánya elmaradt mellőle.

A lángok már annyira elharapóztak az

épületeken, hogy az udvarokat képező szűk közökben az izzó levegő miatt egy lépést sem lehetett menni. Kétségbeesetten futkosott fel-alá, a mennyire a hely még megengedte, de a közeledő tűz már annyira fullasztóvá tette ott is a levegőt, hogy emberei erőszakkal elhur-czolták az alagutba.

A lehető legnagyobb csendben kiértek az erdőbe, de a portyázók mégis észrevették őket. Elkéseredett harc fejlődött ki az éjszaka sötétében, de a verekedők zaját, a kardok csattogását a haldoklók hörgésével együtt elnyelte a vihar tombolása. Csak midőn Derzs erős karja a portyázók vezérét találta, hogy ketté vált fejjel lefordult lováról, akkor eredt futásnak a vezérétől megfosztott csapat a tábor felé.

A felkelő nap már csak letarolt fekete sziklát és annak csucsán füstölgő romokat talált.

Kewe Zoltán elérte vágyakozásának célját, visszaszerezte jogos tulajdonát. Úresen táton-gott feléje a várkapu kormos nyílása, midőn a romok felé indult hadi népével.

A várudvarra érve, emberei azonnal hozzáfogtak a pusztítás nyomait eltüntetni, mert attól tarthatott, hogy a kiülőzött várur nem igen fogja nyugodtan hagyni, ha segítségre talál.

A mig katonáinak egy része örködött, a többiekkel a környékbeli parasztokat összerellette, hogy a szükséges építő anyagot a várba felhordják.

A lakóépület előtt heverő kőhalmaz el-

kezeinek vérzését elállítani, Mikor a nő eszméletre tért, első szava az volt: »Nem a Willi tette« és ezzel újra elájult. A városi kórházban ápolják. A megszokott férjét a rendőrség nyomozza.

— **Csak egy virágszálat!** A József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesület harmadszor ismétli meg azt a megkapóan gyöngéd, poetikus ötletet, hogy egy virágszállal kevesebbet kössünk a halottuknak szánt koszoruba és ennek az egy virágszállal árát adjuk oda a halál jegyeseinek, a tüdőbetegeknek. Az egyesület főhivása így szól:

Halottak napja előtt a halál jegyeseiért, a tüdőbetegekért emeljük föl kérés szavunkat. Hérvener tüdővészest temettek el hazánkban a múlt halottak napja óta. Az immár sirjukban porladóknak fele ma is élne, ha idején gyógyítottuk volna őket. Legyen a sírok koszorúja egy virágszállal egyszerűbb, égjen egy mécsessel a sírokon kevesebb és ennek árából ki fog gyulni egy pislogó élet. Esdve kér az egyesület minden jó szívet, teljesítse a kérelmet, röjje le ezt a szent vámot nemzete dicsőségére, özvegyeknek, árváknak, ügyefogyottaknak a könnyei fölszárítására. Kegyeletünk szent, ha az emberszerető társadalom a József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesületet megsegíti, — hogy 300 szegénysorsu tüdőbeteget úgy amint addig, a legoserdei szanatóriumban ingyen gyógytasson évente és a mellett, — amire oly egető szükség van — újabb tüdőbeteg gondozó intézeteket is létesíthessen. Az egyesület az irgalomnak könnyűvé tette az adakozás alkalmát. Gyűjtőtársolvai a mai napon szerte a hazában megindultak, embermentő utjukra. Ne kerülje ki ezeket a tarsolyokat senki! Szerencsétlen szegénysorsu tüdőbeteg felebarátainkért könyörög bizó hittel és reménnyel a József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesület, Budapest, IX., Lónyay-utca 47. sz.

Sok az öngyilkos. Baden nagyhercegségben az örültek száma esztendőről-esztendőre emelkedik. Hat örültek háza van a nagyhercegségben. Háromezeröttszáz örült számára van hely, de ezt a számot is túlhaladták. Most azután azon tanácskoznak, hogy mitévők legyenek és hogyan vegyék az elmebetegség terjedésének elejét.

A papagályok beszélőszervéről. A papagály halló- és beszélőszervei legfőképp azért érdekelnék bennünket, mert az összes állatok között ez az egyedüli, amely az emberi nyelvet utánozni képes. Ez érdekes dolgra vonatkozó olyan kutatások eddig még nem történtek, melyektől elvárhatnánk annak precíz kimutatását, vajjon milyen anatómiai elemek kívántatnak hát meg a beszélőképesség lényegéhez. A bajor tudományos akadémia végre megbízta dr. Denker erlangenit egyetemi tanárt, hogy vizsgálja meg alaposan a papagály halló- és beszélőszerveit. A híres tanár odanyilatkozik, hogy miután a papagály füle nem mutat nagyobb eltérést a többi madarakéhoz képest, beszélőképessége inkább a nyelvének tulajdonítható, amely sokkal fejlettebb és szélesebb, mint a többi madaré. Nagy előnye még a papagálynak az is, hogy szájürege olyan mély és széles, hogy úgy a magán-, mint mássalhangzókat könnyen kiejtheti.

Érdekes válási kereset. Michigan állam egyik törvényszékéhez érdekes válópórt nyújtott be Hunt Martha nevű asszony. A válási keresetben felhozta, hogy azért nem akar együtt élni a férjével, mert az utóbbi időkben Hunt ur nagyon az ivásnak adta magát. Ily körülmények között a házasetlet nem bírja ki tovább. Megjegyzendő, hogy a mindenáron válni akaró Huntné 105 éves és férje, az iszákos Hunt ur az idén töltötte be 97-ik évét. Huntné egy újságírónak kijelentette, hogy a válás kimondása után nem szándékozik újból ferjezhenni.

A pap tévedése. Marylandban a község új lelkészt választott, aki a választás után következő vasárnap tartotta első szónoklatát. Az istentisztelet kezdetén, a szokásos imádságok után az új lelkész az oltáron levő régi bibliát vette elő és mikor azt felnyitotta, egy cédulát talált benne. A kis papíron az a kegyes felszólítás állott, hogy a község imádkozzon Griggs O. Johnért, aki hitvese elhunyt felett való bánatában a legnagyobb lelki fájdalmakat szenvedte. Mikor az új lelkész ájtatosan felolvasta az irat tartalmát, a hallgatóság soraiban mozgolódás támadt. No igen, mert ez a feljegyzés már több év előtt történt esetről szólt, amiről az új pap nem tudott. A mozgolódást pedig az okozta, hogy a szóban forgó Griggs

O. John ur viruló egészségben ott ült az első padsorban fiatal és csinos második felesége mellett.

A sas karmai között. Toulonban az elmúlt héten egy kóválygó sas a mezőn játszadozó gyermekek közé lecsapott és egy Cribier Blanche nevű három esztendő leánykát karjánál fogva a levegőbe emelt. Egy arra járó vadász célba vette az állatot és szerencsésen el is találta. A gyermek kisebb sérülések árán megmenekült.

Százhárom éves zsoké. Az idei kanadai nagy löversenyek alkalmával a sportférfiak ritka ünnepeit ülték: Taillefer Charles zsoké, aki a napokban mult 103 éves, hatezredszer szállt lóra és győzött. Az ősz zsoké 8 éves korától 95 éves koráig ugyszólván szakadatlanul lovon ült. Működése alatt számtalan diadalt aratott és nevét a mult század hatvanas éveiben az egész világon ismerték.

Magyar leány kínai férje. Érdekes házasságkötés volt New-Yorkban, a kínai negyedben. Egy Chu Swey nevű 30 éves kínai teakereskedő ugyanis egy európai leányt, a magyar születésű Marton Annát vette feleségül. A fiatal, 22 esztendő barna menyecske gyönyörű leány volt és hire Chatham Square egész környékét bejárta. Marton Anna négy esztendő előtt vándorolt ki Magyarországból.

Szerkesztői üzenetek.

F. J. S.-A.-Ujhely. Névtelen levelét nem vehettük figyelembe. Sziveskedjék velünk nevét közölni s akkor szívesen foglalkozunk a dologgal.

Csere.

Rákosi József kispári — kecskeméti-tiszaugi vonal — pályáor cserélni óhajt. Cserélni szándékozik forduljanak hozzá levélileg.

Polgári iskolai magánvizsgálatra előkészít lelkiismeretes szakember. Czimmel és felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

takarítása közben a sziklába vajt folyosónak egyik fülkéjében rátaláltak Derzs leányára, Ilmára, kinek a kiállott félelmen kívül baja nem történt, mert sem a füst, sem a tűz nem hatolt hozzá.

Kewe az akkori kornak megszokott erőszakosságát leszámítva jó lelkű ember volt, és az elhagyott leánykát azonnal pártfogásba vette.

A vár gyorsan felépült. Derzs is megkisérelte a visszavételt, de szemben találta magát Kewe két fiával, a kik seregét úgy szétverték, hogy maga is alig birt menekülni.

Azóta Derzsnek nyoma veszett.

A kis Ilma Kewének kedvence lett. Ha néha-néha az apja utáni vágyakozás könnyeket facsart szeméből, ez az érzés csak olyan volt, mint a tavaszi borulás, melyen a nap sugarai keresztültörnek. A gyermekek hamar szoktak felejteni. Az előbbinél vidamabb környezete, és a gondosság, melylyel nevelését az öreg pater Antonius mindig a helyes irányba terelte, mind szorosabba fűzte lelkében a családi összetartozandóságot, a mit különösen Kewe Béla gyöngédsége és testvéries jóindulata megerősített benne.

Kewe Zoltán halálát úgy siratta, mint saját apját. Az épen odaérkező két ifju ott találta őt a nagy lovagteremben a ravatal mellett, a mint jóságos gondossággal a halott ravatalát virágokkal díszítette.

Szomoru fejbőlintással üdvözölte Bélát, aki legelőbb is őt kereste fel szemével, míg a mogorva Aladár más gondolatokkal elfoglalva, alig látszott őt észrevenni.

Ilmát nem sértette megaviselete, hozzá volt szokva. Mint gyermek sem igen vonzódott hozzá, mióta pedig megnőtt ritkábban volt alkalma vele összejönni. Nagyon ellentétes természetek voltak.

Aladár eltávozott a teremből, hogy a halott eltakarításához szükséges intézkedéseket megtegye.

Ketten maradtak a ravatalnál. A nagy boltíves ablakoknak színes kockáin átszűrődtek a nap sugarai és végig reszkettek a sötét tölgyfaburkolaton, megvilágítva egy-egy ősnék kemény vonásu arcát. Az a sok életnagyságu kép megelevenedni látszott, mintha rég elmúlt idők dicsőségét suttognák ajkaik. A sziklafalat csapkodó hullámok elhaló moraja halk zsongással töltötte meg a termet.

Egymásra tekintettek. A leány szemében még ott csillogtak a könnyek, melyekről a reájuk tűző napsugarak visszaverődtek. Olyan volt az arca mint a felhős égbolt, melynek boruját az áttörő nap sugárkévéje megara-nyozza.

— Itt hagyott minket — mondá az ifjuhoz lépve és újra megeredtek könnyei.

— Ne sirj Ilma, ennek úgy kellett lenni, mindenkinek betelik az ideje, — felelte Béla és kezénél fogta a leányt. — Multad hozzá volt kövte, jövőd az én örökségem.

Nehéz léptek zaja hangzott. A csatlósok jöttek a halottért. Rázártak a tetőt és megindultak a nehéz tölgyfakoporsóval az udvarra.

Fekete szövétü czimeres zászlók lengtek a falakon. Ugyanilyen zászló alatt gyülekezett a vár hadi népe. Az idegenek külön csoportokba verődtek. A jobbágyok küldöttei faluk szerint

egymás mellé sorakoztak. Jöttek a szabad népek is, a kik a művelésre adott földek után adóztak.

A koporsó látára megilletődés ült az arczokra. A halál bus képe elnémitotta a sutogó tömeget, csak az egymáshoz ütődő vérték tompa kongása szakította meg itt-ott a szomorú csendet.

Kis szünet után Pater Antonius lépett ki a várkapornából. Szikár alakját hosszú fekete palástja még magasabbá tette, a körülötte gomolygó tömjénfüstben el elveszett és megcsendülő hangja mintha fölülről szállott volna a tömeg közé.

Miserere domine!

A nép térdre hullott. A pap imádságával összevegyült a kitörő fájdalom halk zokogása. Ilma második apját siratta, a szabadosok jóltevőjüket.

Bélanak gyásza csak az arczára ült szomorúságból látszott, melyet a természet rendjéből kifolyó végnek megfejthetetlen titka nyomott inkább rája, mint a bánat, maga előtt látva az enyészettel örök idők óta küzdő létnek tehetetlenségét. Aladárnak lelke távol volt a történetektől, ki tudja merre!

A pap bevégezte imádságait, a szertartás alatt kioltott faklyák sísterege kigyultak újra, hogy lekisérjék a halottat a sirboltba.

(Folyt. köv.)

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyereség-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke: **Magyarországi fiók:**
4.000.000 korona. **Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.**

Igazgató: Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy **magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.**

Referenciák: Magyar Általános Hitelbank,
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Budapesten.

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-ÁRUHÁZ

BODÓ ÉS NEMES BUDAPEST

A BAROSS-SZOBORRAL
SZEMBEN.
(A KÖZPONTI PALY-
UDVAR TÖRSZMSZÉD-
SÁGÁBAN).

Áruházunk kizárólag jobb minőségű, kipróbált és feltétlen megbízható árucikkeket nyújt a vevőközönség rendelkezésére, miért is az összes eladott árú jó- és színtartósságáért felelősséget vállalunk.
Eredeti végbő, vágott anyagmintákat az alább jelzett **vászon, sifon, kanavászok és damaszt árúkból**, ugyszintén a férfi ing és női bluzra való **eredeti angol zefirből** kívánatra készséggel küldünk. Állandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek-harisnyákban, valamint különféle matrözingekben. —
Menyasszonyi és férfi kelengyék a legszebb kivitelben állandóan raktáron.

Vásznak fehérműekre. 1 vég 23 méter.	Sifon, 1 vég 23 méter.	Lepedővászon, varrás nélkül.
Pamut creász 7½ cm. széles ára 9.50 kor.	Madepolán, mosott, 20. szám ... ára 15.— kor.	Gyepen fehérített, középvastag... ára 18.— kor.
Magyar vászon 7½ » » » 13.— »	Madepolán, mosott, 50. » ... » 16.50 »	Rózsahegy, erős szálú ... » 22.— »
Magyar vászon 84 » » » 14.— »	Madepolán, mosott, 100. » ... » 18.— »	Szepességi, kiváló jó minőség... » 26.— »
Hattyu vászon 84 » » » 17.50 »	Sifon D. 52. szám ... » 23.— »	Vászon alsó nadrágra.
Fehérmű vászon 84 » » » 20.50 »	Sifon S. 54. » ... » 27.50 »	Késmárki erős, tartós minőség... ára 15.— kor.
Kelengye vászon 84 » » » 24.— »	Kanavász- és damaszt-árú ágyhuzatra.	Szepességi sodrott szálú... » 18.50 »
Fonál vászon 84 » » » 26.— »	Csikos damaszt, 1 vég 23 méter ára 21.— kor.	Köpper, 1 méter — 96, Csinvat, 1 m. » 1.20 »
Eredeti rumburgi vászon minden minőségben.	Virágos damaszt, 1 » 23 » » 23.— »	Asztalneműk és törülközők.
Paplanlepedő-vászon 180 cm. széles, 2.—, 2.50 kor.	Czérnázott kanavász, 1 vég 23 m. » 15.— »	6. szem. fehér étkező készlet 6, 8, 10, 12, 18 kor.
Kész paplanlepedő... » 7.—, 8.— kor.	Rumburgi lenkanavász, 1 vég 23 m. » 20.50 »	6 szem. kávé készlet ... 3, 5, 7, 9 12, 16 »
Kész lepedő varrás nélkül... » 2.50, 3.— »	Angin belső huzatra 1 vég 15.—, 18.—, 20.— »	Dam. törülköző tucajtja 8, 10, 12, 16 »

Saját műhelyünkben készült uri- és női-fehérműek, tartós anyagból és elsőrendű elkészítéssel.

Fehér, puha mellű férfi ingek.	Női ingek.	Férfi alsó nadrágok.
A. minőség, szép mintás mellé ára 3.50. 4.— kor.	Madepolán, egyszerű kivitel ára. 2.60, 3.— kor.	Csinvat, francia gombos szabás. ára 4.— kor.
M. minőség, remek damaszt elővel, ára 5.— »	Madepolán diszes ... ára 4.—, 5.—, 6.— »	Csinvat, fűzős, szabás. » 3.— »
D. minőség, angol piké betéttel... » 6.— »	Vásong-ing kézi himzéssel. ára 4.—, 5.— »	Köpper ára gombos 3.20, fűzős 2.60 »
Fehér, sima mellű férfi ingek.	Rumburgi vászon diszes kivitel 8, 10, 12.— »	Nyári puha színes ingek.
A. minőség ára 3.50 kor.	Női hálókötös.	2 vagy 1 gombos nyakkal.
M. » » 4.50 »	Szegélyes ára 2.60, 3.— kor.	Eredeti angol zefir ára 5.50, 6.50 kor.
D. » » 5.50 »	Himzéssel » 4.—, 5.— »	Zefir, megbízható jó minőségű » 4.—, 5.— »
Színes férfi ingek.	Diszes kivitel ára 6.—, 8.—, 10.— kor.	Rövid nyári nadrág... ára 1.50, 2.—, 3.— »
Eredeti angol zefir ára 5.—, 6.— kor.	Férfi háló ing.	Fürdőruhák urak és hölgyek részére. Vál plédek minden minőségben.
Francia karton » 4.—, 4.40 »	A. minőség, szintartó szegélydiszszel, ára 3.50 kor.	
Mosó karton ára 3.50 »	M. » » 4.40 »	

Nyakkendők és utazó takarókból állandóan dús választék.

Vidéki megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás és szállítólevél nem számítatnak és 20 koronán felüli megrendelések bérmentve eszközöltetnek.
A meg nem felelő árúkat visszavesszük, értékét visszafizetjük.

A M. Á. V. t. tisztviselői és alkalmazottai a szabott árakból külön 10% árkedvezményben részesülnek.